

Οι συμβάσεις παραχώρησης ως εργαλεία δημιουργίας ενδολιμενικού ανταγωνισμού. Η περίπτωση της Ελλάδας

Γεώργιος Κ. Βαγγέλας

Αναπληρωτής Καθηγητής
Τμήμα Διαχείρισης Λιμένων & Ναυτιλίας
Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών

4 Ιουνίου 2025

Εθνικόν και Καποδιστριακόν
Πανεπιστήμιον Αθηνών

Η «αναγκαιότητα» της προσαρμογής της λιμενικής βιομηχανίας στην συμμετοχή του ιδιωτικού τομέα

- **Εξωτερικές δυνάμεις:** ανταγωνισμός –τεχνολογία – μετα-φορντισμός στην οργάνωση παραγωγής μεταφοράς-διανομής-κατανάλωσης
- **Εσωτερικές δυνάμεις:** Αναγνωρισμένα λειτουργικά και ουσιαστικά οφέλη από την συμμετοχή και του ιδιωτικού τομέα στην βελτίωση της υποδομής και την παροχή υπηρεσιών
- **Διαφοροποίηση** (και παγκοσμιοποίηση) των μεταφορέων, των διαχειριστών φορτίων, και των επενδυτών στην λιμενική βιομηχανία
- **Απαιτήσεις επενδύσεων - Η παράμετρος της δημόσιας χρηματοδότησης**

Είσοδος ιδιωτών στην παροχή λιμενικών υπηρεσιών

Η συμμετοχή του ιδιωτικού τομέα στην λιμενική βιομηχανία μπορεί να πραγματοποιηθεί με διάφορους τρόπους :

- Ιδιωτικοποίηση (πώληση λιμένα ή λιμενικών υποδομών)
- Παραχωρήσεις λιμενικών δραστηριοτήτων ή λιμενικών υποδομών
- ΣΔΙΤ

Συνύπαρξη δημόσιου και ιδιωτικού τομέα στη λιμενική βιομηχανία – Δημιουργία ανταγωνισμού

Η πλέον διαδεδομένη πρακτική εισόδου της ιδιωτικής πρωτοβουλίας στη λιμενική βιομηχανία είναι η παραχώρηση.

Παραχώρηση λιμενικής δραστηριότητας/υποδομής

- ο δημόσιος τομέας διατηρεί:
 - ιδιοκτησία και κατ' επέκταση τον έλεγχο της γης και
 - ρυθμιστικό ρόλο της τοπικής αγοράς
- ο ιδιώτης αναλαμβάνει:
 - τις τυχόν αναγκαίες επενδύσεις και
 - την εκμετάλλευση της δραστηριότητας και/ή της υποδομής.

Ενδο-λιμενικός ανταγωνισμός

(Ορισμός της Παγκόσμιας Τράπεζας)

‘Intra-port competition refers to a situation where two or more different terminal operators within the same port are vying for the same market. In this case, the terminal operator has jurisdiction over an entirely terminal area, for berth to gate and competes with other terminal operators’ **The World Bank Definition**

(WBPRTK, 2000; 2005, Module 6, p. 5-6)

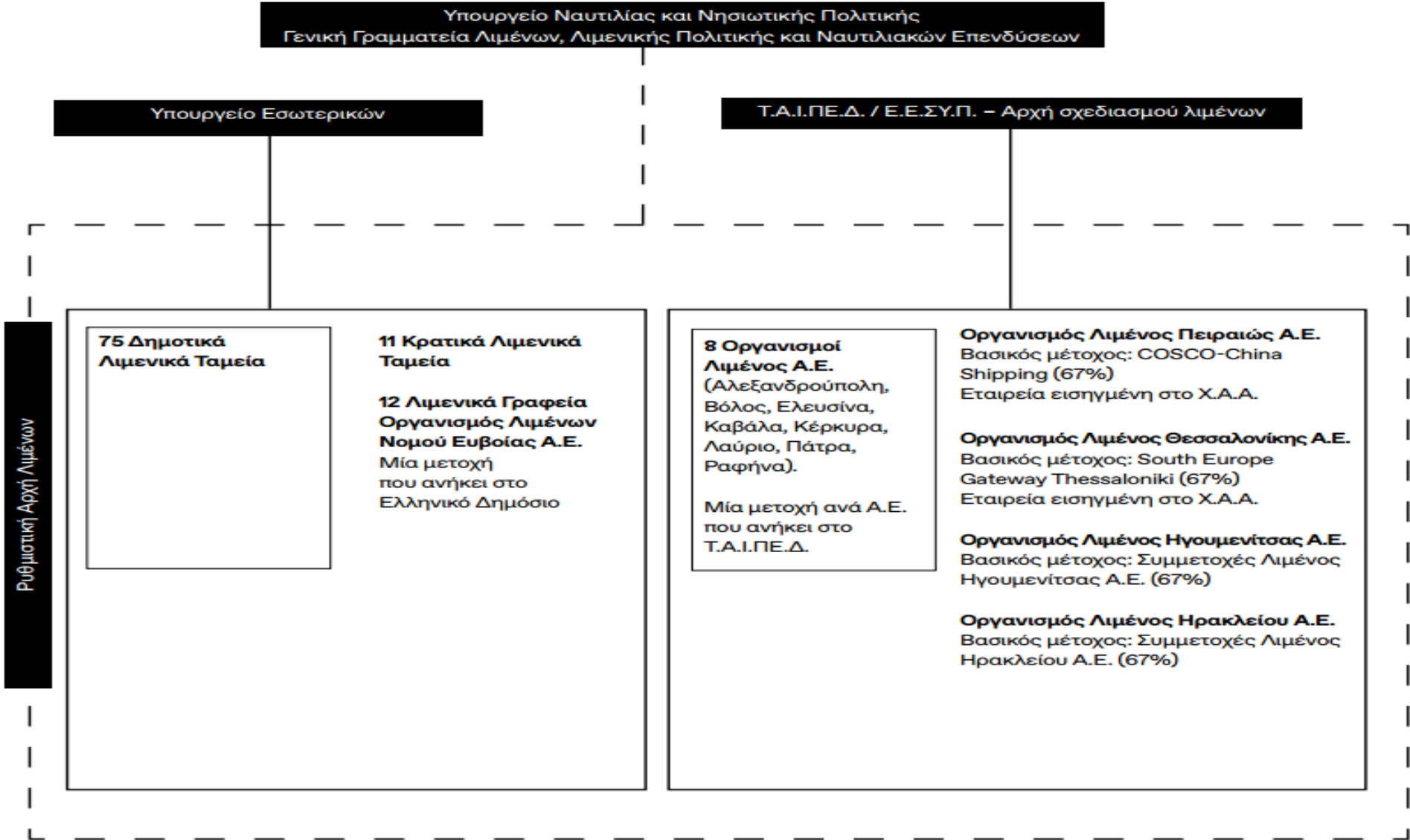

Επιχειρήματα υπέρ του ενδο-λιμενικού ανταγωνισμού

- **Επιχείρημα 1^ο: Επιτρέπει την εξειδίκευση**, την άμεση προσαρμογή στις ανάγκες της αγοράς και την καινοτομία. Ισότιμος ανταγωνισμός – κίνητρα για διαφοροποίηση.
- **Επιχείρημα 2^ο: Περιορίζει την δύναμη αγοράς του υφιστάμενου παρόχου /** περιορισμός κατάχρησης θέσης και περιορισμός απαίτησης υπερβολικών τιμών
 - η δύναμη της αγοράς μπορεί να οδηγήσει στην παρουσία υπερβολικού τιμήματος – ιδιαίτερα την στιγμή που ο χρήστης του λιμένα δεν διαθέτει εναλλακτικές λύσεις.
 - **Αφορά στο σύνολο των παρόχων λιμενικών υπηρεσιών, συμπεριλαμβανομένης της λιμενικής αρχής (port authority)**

Διακυβέρνηση ελληνικού λιμενικού συστήματος

Πηγή: GREPORT 2024

Ενδολιμενικός ανταγωνισμός

- Σύμβαση Ολικής Παραχώρησης ΟΛΠ Α.Ε. (Ν.4404/2016)
 - Άρθρο 4.2β. Η ΟΛΠ Α.Ε. επιτρέπεται να αποκλείει άλλα μέρη από τα στοιχεία παραχώρησης (επιφύλαξη Άρθρου 11.3)
 - Προαγωγή ανταγωνισμού σε υπηρεσίες που μπορούν να χαρακτηριστούν δευτερεύουσες και δεν σχετίζονται με τον πυρήνα της λιμενικής δραστηριότητας.
 - Άρθρο 9.3. περιορίζει το εύρος των υποπαραχωρήσεων.
 - Άρθρο 11.1. Μοναδικός πάροχος ΟΛΠ Α.Ε.
 - Άρθρο 11.2 Ορισμός υπηρεσιών που μπορεί να παραχωρεί η ΟΛΠ Α.Ε.

Σύνοψη

- Η διαδικασία που επελέγη για την αξιοποίηση των λιμένων δημιουργεί εκ των πραγμάτων εμπόδια εισόδου στην λιμενική αγορά.
- Παρά το γεγονός ότι στις υφιστάμενες συμβάσεις Ελληνικού Δημοσίου – Οργανισμών Λιμένων, προβλέπεται η δυνατότητα υποπαραχωρήσεων, εν τούτοις είναι στην διακριτική ευχέρεια του παραχωρησιούχου.
- Ενδολιμενικός ανταγωνισμός μπορεί να δημιουργηθεί στις δευτερεύουσες λιμενικές υπηρεσίες.

Σας Ευχαριστώ

Γεώργιος Κ. Βαγγέλας

gvaggelas@pms.uoa.gr

